

# तथ्याङ्क ऐन, २०१५

लालमोहर सदर मिति  
२०१५।८।१०

नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित मिति  
२०१५।८।१८

संशोधन गर्ने ऐन

लालमोहर र प्रकाशन मिति

१. तथ्याङ्क (संशोधन) ऐन, २०१८	२०१८।१।१३
२. केही नेपाल कानून (संशोधन र पुनः व्यवस्थापन) ऐन, २०२०	२०२०।१।१९
३. संक्षिप्त कार्यविधि ऐन, २०२८	२०२८।१।२०
४. तथ्याङ्क (दोश्रो संशोधन) ऐन, २०३०	२०३०।१।२१
५. न्याय प्रशासन सुधार ऐन, २०३१	२०३१।४।१८
६. न्याय प्रशासन सुधार (चौथो संशोधन) ऐन, २०४३	२०४३।७।२४
७. न्याय प्रशासन ऐन, २०४८	२०४८।२।१६

## २०१५ सालको ऐन नं. २०

स्वस्तिश्री गिरिराज चक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विरुदावली विराजमान मानोन्नत ओजस्वी राजन्य प्रोज्ज्वल नेपालतारा अति ओजस्वी त्रिभुवन प्रजातन्त्र श्रीपद ॐ रामपट्ट अतुलज्योतिमय त्रिशक्तिपट्ट अतिप्रबल गोरखादक्षिणबाहु महाधिपति फिल्डमार्शल र सर्वोच्च कम्प्याण्डर इनचीफ श्री मन्महाराजाधिराज श्री श्री श्री महाराज मेहन्द्र वीर विक्रम जङ्गबहादुर शाहबहादुर शमशेर जङ्गदेवानाम् सदा समरविजयिनाम् ।

### तथ्याङ्क संकलन गर्ने सुविधा प्राप्त गर्नको निमित्त बनेको ऐन

जनतालाई अधिक मात्रामा ठोस हित हुने नीति निर्धारण गर्न, सरकारी विभागहरूको प्रशासकीय निपुणता बढाउन र मुलुकको आर्थिक गतिविधिवारे यथार्थ ज्ञान प्राप्त गर्न श्री ५ को सरकारलाई यथार्थ आधार चाहिएको र त्यस्तो आधार जुटाउन तथ्याङ्क संकलनसम्बन्धी सुविधाको व्यवस्था गर्न र तथ्याङ्क सङ्कलन, संग्रह, प्रकाशन र विश्लेषण गर्ने कामको निमित्त एक केन्द्रीय विभागको स्थापना गरी शान्ति र व्यवस्था एवं सर्वसाधारण जनताको सुविधा र आर्थिक हित कायम राख्न वाञ्छनीय भएकोले श्री ५ महाराजाधिराज बाट मन्त्रपरिषदका सल्लाह अनुसार यो ऐन बनाई जारीगरिबक्सको छ ।

#### १. संक्षिप्त नाम, विस्तार र प्रारम्भ:

- (१) यस ऐनको नाम "तथ्याङ्क ऐन, २०१५" रहेको छ ।  
(२) यो ऐन नेपाल भरमुलुकमा लागू हुनेछ ।  
(३) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

#### २. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा

- (क) "अधिकार प्राप्त अधिकृत" भन्नाले यो ऐनअन्तर्गत सङ्कलन गर्नुपर्ने तथ्याङ्क र खबरको विवरण सङ्कलन गर्न सूचित आदेशद्वारा अधिकार दिइएको अधिकृत सम्भन्धु पर्छ ।  
(ख) "महानिर्देशक" भन्नाले श्री ५ को सरकारबाट नियुक्त केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको महानिर्देशक सम्भन्धु पर्छ ।  
(ग) "सूचित आदेश" भन्नाले नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित आदेश सम्भन्धु पर्छ ।  
(घ) "विभागको अधिकृत" भन्नाले तोकिएबमोजिम केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको अधिकृत भनी नियुक्त भएको व्यक्ति सम्भन्धु पर्छ ।  
(ङ) "तोकिएको" वा "तोकिए बमोजिमको" भन्नाले यो ऐनअन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिमको सम्भन्धु पर्छ ।

३. विवरण दाखिल गराउने अधिकार : श्री ५ को सरकारले सूचित आदेश द्वारा कुनै वर्गको व्यक्तिहरूको भोग चलन वा नियन्त्रणमा रहेको सोही आदेशमा तोकिएको कुरासम्बन्धी तोकिएको खबर, लगत र तथ्याङ्कको तोकिएको ढाँचाको विवरण तोकिएको समयमा महानिर्देशक छेउ दाखिल गर्न त्यस्तो व्यक्तिलाई आदेश गर्न सक्छ ।

४. तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न निर्देश गर्ने अधिकार : (१) श्री ५ को सरकारले सूचित आदेशद्वारा यस दफामा लेखिएबमोजिम कुनै कुराका सम्बन्धमा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न निर्देश गर्न सक्छ ।

(२) उपदफा (१) अन्तर्गत निकालिएको आदेशद्वारा देहायबमोजिम गर्न सकिनेछ

- (क) सङ्कलन गर्नु पर्ने खबरको लगत तोक्ने,  
(ख) त्यस्तो खबर सङ्कलन गर्ने कामको निमित्त अधिकार प्राप्त अधिकृतहरू नियुक्त वा मनोनीत गर्ने, तिनीहरूका काम, कर्तव्य र अधिकारहरू तोक्ने र त्यस्तो काम, कर्तव्य र अधिकारहरू प्रयोग तथा पालन गर्दा तिनीहरूले अपनाउनु पर्ने कार्यविधि तोक्ने, र  
(ग) त्यस्तो आदेशअन्तर्गत सङ्कलन गर्न पर्ने तथ्याङ्क सुविधापूर्वक सङ्कलन गर्नको निमित्त श्री ५ को सरकारको विचारमा आवश्यक देखिएका वा आकास्मिक अरु सबै कुराहरूको व्यवस्था ।

५. विवरण दाखिल गराउने महानिर्देशकको अधिकार : महानिर्देशकले आफै वा अरु कुनै अधिकृतद्वारा कुनै व्यक्ति छेउ लिखित सूचना पठाई तोकिएको कुरासम्बन्धी तोकिएको खबर, लगत र तथ्याङ्कको तोकिएको ढाँचाको विवरण तोकिएको समयमा आफू छेउ दाखिल गर्न त्यस्तो व्यक्तिलाई आदेश गर्न सक्छ ।

६. रेकर्ड जाँच्ने अधिकार : महानिर्देशक वा निजको अधिकार क्षेत्रभित्र रही काम गर्ने कुनै अधिकार प्राप्त अधिकृत वा निजद्वारा दफा ५ अन्तर्गत लिखित रूपमा अधिकार पाएको कुनै अधिकृतले दफा ३ वा दफा ४ अन्तर्गतको आदेश वा दफा ५ अन्तर्गतको सूचनामा तोकिएको कुनै कुराको सम्बन्धमा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने प्रयोजनको निमित्त वा त्यस्तो आदेश वा सूचनाअन्तर्गत दाखिल भएको कुनै लगत, विवरण वा खबर साँचो हो होइन भन्ने कुराको जाँचको निमित्त देहायबमोजिम गर्न सक्छ :

- (क) कुनै खबर वा विवरण दाखिल गर्नु पर्ने कर्तव्य भएको कुनै व्यक्तिको भोग चलन वा नियन्त्रणमा रहेको कुनै घर जग्गामा पूर्व सूचना दिई मनासिव माफिकको समयमा प्रवेश गर्ने,  
(ख) त्यस्तो व्यक्तिको भोग चलन वा नियन्त्रणमा रहेको कुनै लिखत वा चीज आफू छेउ पेश गर्ने आदेश दिन र त्यसको जाँच गर्न र,  
(ग) यो ऐनअन्तर्गत सङ्कलन गर्नु पर्ने तथ्याङ्कसम्बन्धी कुनै खबर कुनै व्यक्तिलाई थाहा छ भन्ने मनासिव माफिकको विश्वास भएमा निजसँग कुनै प्रश्न सोध्ने ।

७. विवरण मान्ने अधिकार : महानिर्देशकले नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित सूचनाद्वारा सोही सूचनामा तोकिएको कुरासम्बन्धी तोकिए बमोजिमको खबर वा तथ्याङ्कको तोकिएको ढाँचाको विवरण तोकिएको समयमा आफू छेउ दाखिल गर्न कुनै वर्गको व्यक्तिलाई अनुरोध गर्न सक्छ ।

#### ७ क. तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको स्वीकृति प्राप्त गर्नु पर्ने :

- (१) कुनै सरकारी कार्यालय, सरकारी स्वामित्व भएको वा यस उद्देश्यको लागि सरकारी सहायता प्राप्त संस्था वा विदेशी व्यक्ति वा संस्थाले व्यावसायिक उद्देश्यले कुनै आर्थिक कुराको लगत, खबर वा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न चाहेमा केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागबाट स्वीकृति प्राप्त गर्नु पर्छ ।  
(२) उपदफा (१) बमोजिम तथ्याङ्क संकलन गर्नको निमित्त स्वीकृति प्राप्त गर्न चाहिने व्यक्ति वा संस्थाले सम्बन्धित तथ्याङ्क सङ्कलन गर्नु परेको कारण, सो सङ्कलन गरिने इलाका, सङ्कलन गर्दा अपनाइने प्रणाली वा कार्यक्रमको सम्बन्धमा विस्तृत विवरण केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागमा पेश गर्नु पर्नेछ ।  
(३) उपदफा (१) बमोजिमको तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न मनासिव देखाएमा केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागले स्वीकृति दिनेछ र त्यसरी स्वीकृति दिँदा सो विभागले तथ्याङ्क सङ्कलन गर्दा अपनाउनु पर्ने प्रणाली र आवश्यक देखिएका अन्य शर्त समेत तोकिदिन सक्नेछ ।

#### ख. तथ्याङ्कलाई प्रयोग वा प्रकाशित गर्नुअघि प्रमाणित गराउनु पर्ने :

- (१) दफा ७ क. बमोजिम तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न स्वीकृति प्राप्त गर्ने व्यक्ति वा संस्थाले तथ्याङ्क सङ्कलन गरी त्यसलाई प्रयोगमा ल्याउन वा प्रकाशित गर्नुअघि केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागबाट प्रमाणित गराउनुपर्छ ।  
(२) उपदफा (१) बमोजिम तथ्याङ्क प्रमाणित गर्दा केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागले कुनै खर्च व्यहोर्नु पर्ने भए त्यस्तो खर्च समेत तथ्याङ्क प्रमाणित गराउन चाहिने व्यक्ति वा संस्थाले केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागलाई बुझाउनु पर्नेछ ।  
(३) केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको स्वीकृति प्राप्त नगरी कुनै तथ्याङ्क विदेशी व्यक्ति, संस्था वा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थालाई उपलब्ध गराउनु हुँदैन ।

#### ८. खबर वा विवरणको प्रकाशनमा प्रतिबन्ध :

- (१) दफा ३ वा दफा ४ वा दफा ५ वा दफा ६ वा दफा ७ अन्तर्गत दाखिल भएको वा प्राप्त गरिएको वा तयार भएको कुनै व्यक्तिगत वा कुनै परिवार वा फर्म वा कम्पनीसम्बन्धी विवरण वा खबर वा त्यसको कुनै अंश सो खबर वा विवरण दिने व्यक्तिको वा निजद्वारा अधिकार प्राप्त प्रतिनिधिको लिखित स्वीकृति विना महानिर्देशक वा विभागको अधिकृत बाहेक अरु कसैलाई प्रत्यक्ष रूपबाट देखाउन वा प्रकाशित गर्न हुँदैन ।  
(२) यो ऐनअन्तर्गत मुद्दा चलाउने प्रयोजनको निमित्त त्यस्तो विवरण अदालतमा पेश गर्नमा उपदफा (१) ले बाधा पुऱ्याउने छैन ।

९. सजाय : (१) दफा ३ वा दफा ४ वा दफा ५ अन्तर्गत कुनै खबर वा विवरण दिनु पर्ने कर्तव्य भएका कुनै व्यक्तिले देहायको कसूर गरेमा निजलाई त्यस्तो प्रत्येक कसूरको निमित्त रु २००। दुईसयसम्म जरिवाना वा दुई महिनासम्म कैद वा दुवै सजाय हुनेछ :

- (क) जानी जानी त्यस्तो खबर वा विवरण तोकिएको म्यादाभित्र नदिएमा वा दिन इन्कार गरेमा, वा  
(ख) जानी जानी कुनै भुट्टा खबर वा विवरण दिएमा वा दिलाएमा,  
तर यस उपदफाअन्तर्गत सजाय हुने कसूर कुनै कम्पनी वा संगठित संस्थाले गरेकोमा सो कसूर भएको कुरा आफूलाई थाहा थिएन वा सो कसूर रोक्न आफूले सकभर उचित प्रयत्न गरेको थियो भन्ने कुरा प्रमाणित गर्न सकेमाबाहेक सो कम्पनी वा संस्थाको प्रत्येक महानिर्देशक, मैनेजर, सेक्रेटरी वा अरु अधिकृत वा प्रतिनिधिलाई रु ३००। तीनसयसम्म ६ जरिवाना वा तीन महिनासम्म कैद वा दुवै सजाय हुनेछ ।  
(२) कुनै व्यक्तिले महानिर्देशक वा निजद्वारा दफा ६ अन्तर्गत अधिकार प्राप्त कुनै अधिकृतलाई सो दफाको खण्ड (क) अन्तर्गत कुनै घर जग्गामा प्रवेश गर्ने अधिकारको प्रयोगमा बाधा पुऱ्याएमा वा सो दफाको खण्ड (ख) अन्तर्गत पेश गर्न दिइएको कुनै लिखत वा चीज जानी जानी पेश गर्न इन्कार गरेमा वा सो दफाको खण्ड (ग) अन्तर्गत सोधिएको कुनै प्रश्नको उत्तर दिन इन्कार गरेमा वा जानी जानी भुट्टा उत्तर दिएमा निजलाई रु १००। एकसयसम्म जरिवाना वा एक महिनासम्म कैद वा दुवै सजाय हुनेछ ।

(२क) दफा ७ क. बमोजिम स्वीकृति प्राप्त गरी तथ्याङ्क सङ्कलन गर्नु पर्नेमा स्वीकृति प्राप्त नगरी वा स्वीकृति प्रदान गर्दा तोकिएको प्रणाली वा शर्त विपरीत हुने गरी तथ्याङ्क सङ्कलन गरेमा वा दफा ७ ख. बमोजिम कुनै तथ्याङ्कलाई प्रयोगमा ल्याउनु वा प्रकाशित गर्नुअघि प्रमाणित गराउनु पर्नेमा सो नगराई प्रयोगमा ल्याउने व्यक्ति वा संस्था र प्रकाशन गर्ने व्यक्तिलाई त्यस्तो प्रत्येक कसूर वापत पाँचहजार रुपैयासम्म जरिवाना हुनेछ ।

तर, यस उपदफाअन्तर्गत सजाय हुने कसूर कुनै संगठित संस्थाबाट भएकोमा त्यस्तो कसूर आफ्नो जानकारी वेगर भएको हो भन्ने कुरा प्रमाणित गर्न सकेमा बाहेक त्यस्तो कसूर वापतको सजाय सम्बन्धित संस्थाको महाप्रबन्धक वा प्रबन्धक वा प्रमुखलाई हुनेछ ।

(३) महाप्रबन्धक वा विभागको अधिकृत वा कुनै अधिकार प्राप्त अधिकृतले देहाएको कसूर गरेमा निजलाई त्यस्तो प्रत्येक कसूरको निमित्त रु २००। दुई सयसम्म जरिवाना वा दुई महिनासम्म कैद वा दुवै सजाय हुनेछ :

- (क) दफा उल्लंघन गरी कुनै खबर वा विवरण वा त्यसको कुनै अंश प्रकाश गरेमा, वा  
(ख) यो ऐन वा यस ऐनअन्तर्गत बनेका नियमअन्तर्गत दिइएको आदेश पालन नगरेमा वा पालन गर्न इन्कार गरेमा वा आदेश पालन गर्दा उचित सावधानी वा तत्परता नदेखाएमा, वा  
(ग) आफ्नो जिम्मा रहेका तथ्याङ्कसम्बन्धी रेकर्ड लापरवाहीले वा जानी जानी नष्ट गरेमा वा अन्य किसिमबाट त्यसमा नोक्सानी पुऱ्याएमा वा गलत नतिजा निस्कने गरी कुनै खबर कित्ते गरेमा वा अन्य तरिकाबाट प्रयोग गरेमा वा त्यस्तो रेकर्ड आफ्नो व्यक्तिगत लाभ वा अनधिकृत कामको लागि प्रयोग गरेमा ।

(४) दफा ८ उल्लंघन गरी कुनै व्यक्तिले कुनै अधिकार प्राप्त अधिकृत वा विभागको अधिकृतबाट कुनै खबर वा विवरण प्राप्त गरेमा निजलाई रु २००। दुईसयसम्म जरिवाना वा दुई महिनासम्म कैद वा दुवै सजाय हुनेछ ।

तर त्यसरी प्राप्त गरेको खबर वा विवरण प्रकाशित समेत गरेमा निजलाई रु ५००। पाँचसयसम्म जरिवाना वा पाँच महिनासम्म कैद वा दुवै सजाय हुनेछ ।

(५) कुनै व्यक्तिले जनतालाई यो ऐनअन्तर्गत दिइएको कुनै आदेशको पालन नगर्नु भनि वा अधिकार पाएका कुनै अधिकृतद्वारा कानूनबमोजिम मागिएको कुनै खबर वा विवरण वा सोधिएको कुनै प्रश्नको उत्तर नदिनु भनी प्रचार गरेमा निजलाई रु ५००। पाँचसयसम्म ८ जरिवाना वा पाँच महिनासम्म कैद वा दुवै सजाय हुनेछ ।

#### १०. मुद्दा हेर्ने अधिकार र पुनरावेदन :

- (१) यस ऐनअन्तर्गत देहायको कसूरको सम्बन्धमा कारवाही र सजाय गर्ने अधिकार देहायको अधिकारी वा अदालतलाई हुनेछ :  
(क) दफा ९ को उपदफा (१), (२) र (५) को कसूर सम्बन्धमा प्रमुख जिल्ला अधिकारी,  
(ख) दफा ९ को उपदफा (२क) को कसूरको सम्बन्धमा महानिर्देशक, र  
(ग) दफा ९ को उपदफा (३) र (४) को कसूरको सम्बन्धमा १० जिल्ला अदालत ।

(२) राजपत्रांकित अधिकृतको सम्बन्धमा श्री ५ को सरकारको अनुमति र केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागका कर्मचारीको सम्बन्धमा महानिर्देशकको अनुमति नभई यो ऐनअन्तर्गत सजाय हुने कुनै कसूरको सम्बन्धमा कुनै उजुर लाग्ने छैन ।

(३) उप दफा (१) बमोजिम प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा महानिर्देशकले गरेको निर्णय उपर पुनरावेदन अदालत मा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

१० क अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्ने : दफा १० को उपदफा (१) को खण्ड (ख) बमोजिम महानिर्देशकलाई भएको अधिकार श्री ५ को सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी कुनै अधिकृतले प्रयोग गर्न पाउने गरी प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

११. श्री ५ को सरकार वादी हुने : यस ऐन अन्तर्गतको मुद्दामा श्री ५ को सरकार वादी हुनेछ ।

१२. आदेशमा प्रश्न उठ्न नसक्ने : यो ऐनद्वारा प्रदत्त अधिकारको प्रयोग गरी दिइएको कुनै आदेशका सम्बन्धमा कुनै अदालतमा प्रश्न उठ्न सक्ने छैन ।

१३. नियम बनाउने अधिकार : यो ऐनको उद्देश्य कार्यान्वित गर्न श्री ५ को सरकारले नियम बनाउन सक्छ ।

१४. खारेजी : जनगणना ऐन, २०१३ खारेज गरिएको छ ।



# तथ्याङ्क नियमहरू, २०४१

नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित मिति २०४१/४/१५

तथ्याङ्क ऐन, २०१५ को दफा १३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

(१) यी नियमहरूको नाम "तथ्याङ्क नियमहरू, २०४१" रहेको छ ।

(२) यी नियमहरू तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछन् ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यी नियमहरूमा

(क) "ऐन" भन्नाले तथ्याङ्क ऐन, २०१५ सम्भन्धु पर्छ ।

(ख) "विभाग" भन्नाले केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग सम्भन्धु पर्छ ।

(ग) "सङ्कलनकर्ता" भन्नाले तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने गराउने सरकारी कार्यालय, सरकारी स्वामित्व भएको वा यस उद्देश्यको लागि सरकारी सहायता प्राप्त संस्था वा स्वदेशी वा विदेशी व्यक्ति वा संस्था सम्भन्धुपर्छ ।

३. महानिर्देशकको काम, कर्तव्य र अधिकार : (१) श्री ५ को सरकारबाट स्वीकृत भएका कुराहरूको तथ्याङ्क, सङ्कलन, प्रशोधन, सङ्ग्रह एवं साङ्ख्यिकीय सुधार, विश्लेषण र प्रकाशन गर्ने गराउने महानिर्देशकको काम, कर्तव्य र अधिकार हुनेछ ।

(२) उपनियम (१) मा लेखिएका कुराको सर्वसामान्यतामा कुनै प्रतिक्ल प्रभाव नपर्ने गरी महानिर्देशकले खास गरेर देहायका काम गर्न गराउन सक्नेछ :

(क) तथ्याङ्क सम्बन्धी विषयमा श्री ५ को सरकारलाई सल्लाह दिने ।

(ख) नेपाल अधिराज्य वा त्यसको कुनै भागमा आर्थिक, सामाजिक र जनसंख्या इत्यादि जुनसुकै कुराको तथ्याङ्क सर्वेक्षण गर्ने र सोसम्बन्धी विवरण सङ्कलन गर्ने गराउने ।

(ग) तथ्याङ्कसम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गर्ने ।

(घ) राष्ट्रिय गणनाहरू (जनसंख्या, कृषि, उद्योग, व्यापार, यातायात र अरु आवश्यक सबै किसिमका गणना) लिने प्रवन्ध मिलाउने र तिनको संचालन गर्ने ।

(ङ) तथ्याङ्क सम्बन्धमा अनुसन्धान गरी राष्ट्रिय तथ्याङ्कको स्तर बढाउने र तत्सम्बन्धी आँकडा (डाटा) प्रकाशित गर्ने ।

(च) राष्ट्रिय तथ्याङ्कमा सुधार ल्याउनको लागि आवश्यक कार्यक्रम तयार पार्ने ।

(छ) स्थायी रहनु पर्ने तथ्याङ्कको लगत राख्ने ।

(ज) तथ्याङ्कसम्बन्धी कुरालाई सङ्कलन गरी त्यसको प्रकाशन गर्ने ।

(झ) तथ्याङ्कसम्बन्धी सामाचार तथा प्रकाशनको आदान प्रदान र प्रचार तथा प्रसार गर्ने ।

४. तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न विभागको स्वीकृति लिनु पर्ने : (१) ऐनको दफा ७क. बमोजिम तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न स्वीकृतिको लागि सङ्कलनकर्ताले अनुसूची बमोजिमको ढाँचामा विभागमा दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम दरखास्त प्राप्त भएपछि विभागले आवश्यक छानवीन गर्दा स्वीकृति दिन उपयुक्त ठहर्‍याएमा दर्ता कितावमा चढाई दर्ता नम्बर समेत उल्लेख गरी स्वीकृति दिन सक्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम स्वीकृति प्राप्त भएपछि सङ्कलनकर्ताले प्रश्नावलीमा र तथ्याङ्कको प्रकाशनमा दर्ता नम्बर समेत उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

५. संशोधन गर्नु पर्दा अनुमति लिनु पर्ने : (१) तथ्याङ्क सङ्कलनकर्ताले नियम ४ को उपनियम (२) अनुसार विभागबाट स्वीकृति प्राप्त गरिसकेपछि तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने क्षेत्र, तरिका, अवधि, प्रयोजन आदि सबै वा कुनैमा संशोधन गर्न आवश्यक परेमा त्यसको कारण सहित विभागमा दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम दरखास्त प्राप्त भएपछि विभागले आवश्यक छानवीन तथा अध्ययन गरी संशोधन गर्न स्वीकृति दिन सक्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम स्वीकृति दिइसकेपछि विभागले आफ्नो दर्ता कितावमा संशोधन गर्नेछ ।

६. अधिकार सुम्पने : महानिर्देशकले यी नियमहरूबमोजिम आफूलाई प्राप्त अधिकार आवश्यकता अनुसार आफ्नो मातहतका कर्मचारीलाई सुम्पन सक्नेछ ।

७. खारेजी : तथ्याङ्क नियमहरू, २०१७ खारेज गरिएको छ ।